

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 6 czerwca 2017 r.

Pozycja 89

POSTANOWIENIE

z dnia 22 maja 2017 r.

Sygn. akt Ts 201/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący i sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 listopada 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Sp. z o.o.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 21 września 2016 r. (data nadania) Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 823 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem skarżącej sposób rozumienia oraz zastosowanie w jej sprawie przez Sąd Okręgowy w K. zakwestionowanego w skardze art. 823 k.p.c. naruszyły prawo do sądu i rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki oraz rozpoznania sprawy w co najmniej dwuinstancyjnym postępowaniu (art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji). Jak bowiem zarzuciła: „brak wydania postanowienia uniemożliwi[ł] [jej] zaskarżenie decyzji Sądu o zawieszeniu postępowania, a następnie jego umorzeniu”.

Zakwestionowany w skardze przepis został uchylony przez art. 2 pkt 87 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311; ze zm.). Ustawa ta weszła w życie 8 września 2016 r. W związku z tym skarżąca wniosła o wydanie orzeczenia o zakwestionowanym akcie normatywnym, gdyż „jest to konieczne dla ochrony [jej] konstytucyjnych wolności i praw”.

Postanowieniem z 3 listopada 2016 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 8 listopada 2016 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdziwszy, że wydanie merytorycznego orzeczenia jest niedopuszczalne. Jak ustalił Trybunał, zaskarżony przez skarżącą przepis nie był podstawą orzeczenia, w związku z którym wniosła ona skargę konstytucyjną. Niezależnie od powyższego Trybunał zauważył, że zarzuty sformu-

łowane w skardze są oczywiście bezzasadne, gdyż – jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 marca 1998 r. (sygn. akt III CZP 1/98, OSNC nr 10/1998, poz. 153) – wierzyciel, któremu w wyniku umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c. zwrócono tytuł wykonawczy, może zaskarżyć tę czynność w zażaleniu opartym na podstawie art. 394 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. (gdy tytuł zwróci sąd) lub w skardze, o której mowa w art. 767 § 3 k.p.c. (gdy tytuł zwróci komornik).

W zażaleniu z 15 listopada 2016 r. skarżąca zakwestionowała postanowienie Trybunału w całości. Zarzuciła w nim „brak rozpoznania istoty sprawy oraz uwzględnienia rozbieżności orzeczniczych w omawianej materii, a nadto nieuwzględnienie niekonstytucyjności przepisu [art.] 823 k.p.c. w świetle również okoliczności, iż kwestionowany przepis został uchylony i budził rozbieżności w orzecznictwie”. W związku z tym skarżąca zażądała zmiany zaskarżonego postanowienia i nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Pełnomocnik skarżącej wniósł o przyznanie mu kosztów zastępstwa procesowego za pomoc prawną świadczoną z urzędu. Oświadczył przy tym, że koszty te nie zostały opłacone przez skarżącego „wg norm przepisanych”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane skargą skarżącego nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. dnia wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

2. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 ustawy o TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3. Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

4. W postanowieniu z 3 listopada 2016 r. Trybunał wskazał dwie samoistne podstawy odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Po pierwsze, Trybunał uznał, że wydanie merytorycznego orzeczenia jest niedopuszczalne, gdyż wbrew warunkom wskazanym w art. 79 ust. 1 Konstytucji, zaskarżony przez skarżącą przepis nie był podstawą orzeczenia, w związku z którym została wniesiona skarga. Po drugie, Trybunał, wskazawszy na uchwałę Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 1/98, uznał, że zarzuty sformułowane w skardze są oczywiście bezzasadne.

5. W złożonym środku odwoławczym skarżąca nie odniosła się do pierwszej podstawy odmowy. Nie podjęła polemiki z ustaleniami Trybunału dotyczącymi niewłaściwie

określonego przedmiotu skargi konstytucyjnej. Skarżąca nie uwzględniła więc tego, że w procedurze inicjowanej wniesieniem skargi konstytucyjnej zarzuty niekonstytucyjności mogą dotyczyć tylko tej normy, na podstawie której wydano orzeczenie lub decyzję naruszające konstytucyjne prawa lub wolności. Jak stwierdził Trybunał w wyroku z 6 grudnia 2011 r., „[a]rt. 79 Konstytucji nie gwarantuje możliwości kwestionowania każdego przepisu kształtującego sytuację prawną skarżącego, ale jedynie takiego, który stanowił podstawę normatywną orzeczenia” (SK 3/11, OTK ZU nr 10/A/2001, poz. 113). Skarga konstytucyjna, w której skarżący formułuje zarzuty niekonstytucyjności przepisów niebędących podstawą orzeczenia, nabiera cech *actio popularis* charakterystycznych dla wniosku w sprawie abstrakcyjnej kontroli norm.

Skoro skarżąca nie odniosła się do podstawy prawnej rozstrzygającej o odmowie nadania skardze dalszego biegu, to nie podważyła prawidłowości postanowienia Trybunału z 3 listopada 2016 r. Okoliczność ta przesądza o konieczności nieuwzględnienia zażalenia.

6. W tej sytuacji ocena pozostałych zarzutów sformułowanych w złożonym środku odwoławczym jest bezprzedmiotowa.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 ustawy o TK – postanowił jak w sentencji.